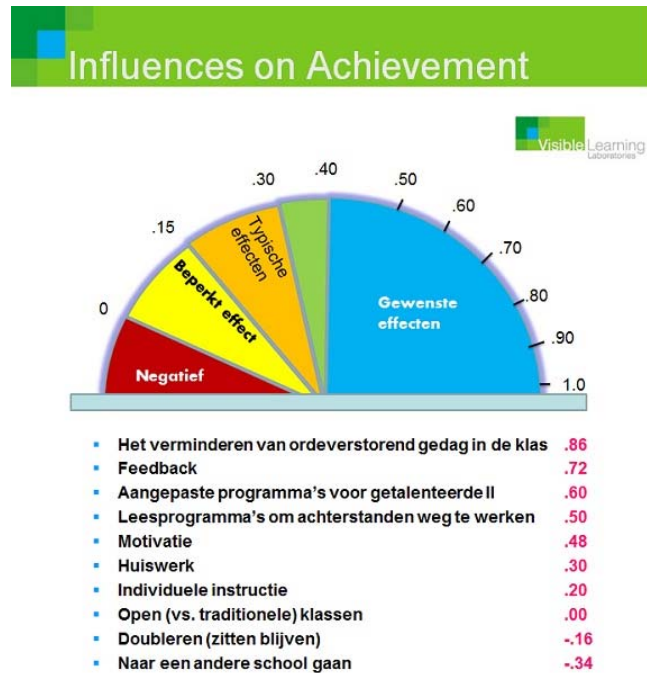

Samenvatting

Onderzoek Feedback in de klas

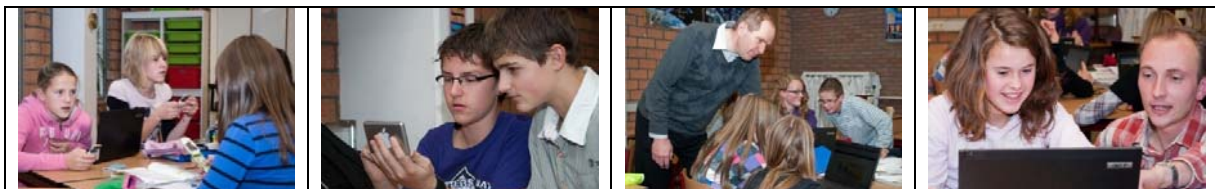
Het geven van feedback aan leerlingen is een sterk instrument om het leren te bevorderen. Feedback, mits op de juiste manier gegeven, werkt motiverend op het schoolwerk en bevorderen de leerprestaties. Feedback is daarmee een van de krachtigste instrumenten die een leraar in handen heeft.

Feedback gaat over de interactie tussen docent en leerling. Het is het terugkoppelen van informatie over het leren en blijkt een effectief middel om leerresultaten te verhogen. In november 2009 heb ik daarom een analyseonderzoek uitgevoerd over de perceptie van feedback. Dit is gebeurd op het Calvijn College in Goes. Onder een groep docenten is onderzocht in welke mate en op welke manier er feedback wordt gegeven. Aan leerlingen is gevraagd hoe deze feedback werd ervaren. Op grond van deze uitkomsten is een onderzoeksplan opgesteld.

Onderzoek John Hatti, Visible Learning Lab, University of Auckland, 2007

Het analyseonderzoek is uitgevoerd onder een groep van acht docenten. Van één docent is de uitkomst uitvoeriger geanalyseerd. Uit deze analyse is te concluderen dat de feedback bij deze docent vooral taak- en persoonsgericht is. Uit de analyse komt naar voren dat een deel van de feedback procesgericht is. Het gaat dan om het leren van fouten en het zoeken naar een andere leerstrategie. Deze manier van feedback geven blijkt onvoldoende aandacht te krijgen. Over het geven van feedback wordt door de docenten wordt verschillend gedacht. Docenten geven informeel aan dit een belangrijk onderwerp te vinden, maar hebben te weinig handvatten, kennis en tijd om hier goed mee aan de slag te gaan. Ook geven zij aan dat de lespraktijk van frontaal lesgeven niet altijd goed past bij het geven van voldoende goede feedback. Leerlingen zouden in staat moeten zijn om hun eigen werk te volgen en te beoordelen en zichzelf ook nieuwe doelen te stellen. Ik heb het dan over reflectie en zelfsturing. Docenten spelen hierin een belangrijke rol.

Om de docent te voorzien van voldoende kennis en middelen om het geven van feedback te stimuleren en te leren, is een onderzoeksplan opgesteld. Het doel van dit onderzoek is om één specifieke docent te trainen in het geven van feedback. Na deze toerusting wordt gemeten hoe de feedback gegeven wordt. De resultaten van dit onderzoek kunnen leiden tot een interventie waar meer docenten bij betrokken worden. Dit onderzoek heeft ook een metadoel: een bewustwording op gang brengen rond het geven van feedback. Bij deze bewustwording gaat het erom dat docenten meer gaan nadenken over hun eigen feedbackpraktijk.

Wanneer een docent geen goede uitleg geeft, heeft feedback weinig zin. Wanneer leerlingen ook niet weten wanneer ze iets leren of een bepaalde taak goed afgerond hebben, leidt het leren ook tot minder resultaat. Om de feedback goed te geven is een training opgezet. Deze training houdt in dat de docent kennis neemt van de feedbacktheorie zoals opgesteld in het onderzoeksplan. Zo zijn duidelijke lesdoelen samengesteld en aan leerlingen overgedragen. In dit onderzoek is gekozen om in één les de uitleg te plaatsen en in een andere les het werken met opdrachten waarbij veelvuldig feedback wordt gegeven.

Uit het onderzoek blijkt dat de feedback stimulerend en motiverend werkt, zelfs al blijkt de leerstof complex. Tijdens het onderzoek heeft één docent meegewerkt aan het onderzoek over hoe praktisch de feedback gegeven kan worden. Om een grotere groep docenten en daarmee leerlingen te laten profiteren van een sterkere leeromgeving zijn een aantal elementen noodzakelijk om te komen tot succesvolle implementatie in de school. Het gedrag van een docent is niet gemakkelijk te veranderen. Deze docent moet dan zelf het belang inzien van een bepaalde manier van werken. Door intensief samen te werken met een docent zijn er daarvoor wél mogelijkheden. Die samenwerking bestaat dan uit informatie delen over het onderwerp, kennis laten nemen van wetenschappelijk onderzoek en coaching. Ruimte in tijd en middelen van zijn dan wel van cruciaal belang evenals facilitering en stimulering door het management. Naast individueel leren, het verbeteren van de eigen performance, is het van belang dat de kennis gedeeld en gereflecteerd wordt met een gelijkwaardige groep. Dan gaat het over hoe kennis ingebed wordt in een bepaalde structuur zodat samenwerkend leren de ruimte krijgt. Dat is hoe leerlingen leren, maar ook hoe een verandering of verbetering in de school ingevoerd kan worden. Ook naar leerlingen toe is het uiteindelijke resultaat veel effectiever wanneer er door docenten samengewerkt wordt zodat leerlingen sneller het belang inzien van een bepaalde manier van werken. In het implementatieplan is dit verder uitgewerkt en gaat over de samenwerking tussen docenten in een leergroep.

Kapelle, januari 2011

A. (Arno) van Rijs BSc
Docent natuur- en scheikunde
<http://nl.linkedin.com/in/arnovanrijs>
Calvijn College | Goes